

„Erdészet és Vadászat“ csoportbizottságba való kineveztetése iránt, az elnök a csoportbizottság egyhangú hozzájárulásával kijelenti, hogy nevezettnak kinevezését a minister ur ő excellentiájánál kérelmezni fogja.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

Kelt mint fent.

Földi János s. k.
csoportbiz. jegyző.

Bedő Albert s. k.
elnök.

Különfélék.

Az Országos erdészeti egyesület ez évi közgyűlését Besztercebánya város szíves meghívása folytán, ebben a kulturális tekintetben nagyjelentőségű felvidéki városban fogja megtartani, mely tudvalevőleg egy, erdőgazdasági tekintetben is igen fejlett vidéknek képezi központját. A közgyűlés az eddigi megállapodások szerint augusztus hó második felében fog lefolyni s egyfelől a város, másfelől a kincstár belterjesen kezelt erdeinek egyes pontjaira terjedő szemlékkel összekötve, több napra fog terjedni. A tanácskozás tárgyát a szemlékkel összefüggésben első sorban a fontosabb helyi szakkérdések fogják képezni, de mint az Országos erdészeti egyesületnek minden vidéki összejövetelén történni szokott, általános erdészeti kérdések is megvitatás alá vétetnek, ha az érdeklődők által ilyenek napirendre tűzése kívántatik. Az erre vonatkozó javaslatok azonban ezuttal június hó 10-ig okvetetlenül beterjesztendők az egyesület titkári hivatalához (Budapest, alkotmány-u. 10.), mert az egyesület igazgatóválasztmányja a közgyűlés programját már június közepén véglegesen megállapítani szándékozik.

A cserebogaraknak repülési évük lévén, Sopron vármegyében, hol erdő és szántó váltakozik egymással, igen

nagy mennyiségben léptek fel, úgy hogy ismert falánkságuknak a tölgyerdők zsenge, alig fejlődni kezdett lombzata és virága teljesen áldozatul esett.

Mondani sem kell, hogy milyen nagy kárt okoz ez a rágás nemcsak az első lombzat elvesztése következtében beálló növedékveszteség miatt, hanem azért is, mert egyszerűsre van téve az ideig elég szépnek ígérkezett makktermés, úgy, hogy ez évben megint nem lehet majd helybeli makkal erdősíteni.

Szerencse, hogy a vármegye déli részében tavaly mégis legalább jó-középszerű makktermés volt, úgy, hogy nagy hátramaradás az erdősítésekben ez évben sem lesz.

Felismervén a cserebogarak által nemcsak az erdészeti kárnak, de a gazdaságnak is okozott károk nagyságát, a sopronvármegyei gazdasági egyesület buzgó elnöke, Ótocska Béla, a ki egyúttal a vármegyei erdészeti albizottságnak is tagja, kieszközölte, hogy a nagyobb birtokosok a beszállított cserebogarak hektoliterjét 1 frtért átveszik a gyűjtőktől. S minthogy kisebb mennyiségek is átvételnek, ezen intézkedéssel segítve van a szegény sorsu gyermekeken is, kik így naponta néhány krajczárt játszva megkereshetnek.

Csepregen a lovag Schöller-féle birtok kezelősége veszi át s trágyául fogja felhasználni a gyűjtött bogarakat. A gyűjtés vármegyeszerte folyik s mindenesetre még a megtermékenyülés, illetve a petelerakás előtt, elpusztítatik néhány millió rovar. Azoknak a gazdatiszteknek a neve, akik az összegyűjtött rovarok átvételével megbizattak, széles körben kihirdettetett. Az 1 frt beváltási árnak felét az illető birtokos, másik felét a vármegyei gazdasági egylet fedezi. Mindenesetre utánzást érdemlő szép példa!

(K.: *Ratkovszky K.*)

A phylloxera ellen óvó szerül Ch. Naudin a francia tudományos akadémia tagja, a *sárga szömörce* (*Rhus coriaria*) megtelepítését ajánlotta, mint a melynek nedve az esővízzel a talajba jutván, tönkre tenné az ártalmas rovar. Naudinnak állítása még bizonyításra szorul, bár nem hangzik hihetetlennek. Ha e hír igaznak bizonyulna, sok elhagyott szőlőt lehetne könnyen felujítani!*)

(K.: *Péché D.*)

Az északamerikai fahasználatok nagy mértékére lehet következtetni azok után az adatok után, a melyeket a „Revue d. e. e. f.” után a következőkbe foglalok össze. Kalifornia, Ovegon, Washington államokban, a csendes tengerrel határos tartományokban az 1880-dik évben 516 fűrészmalom volt, melyek 4502 munkást alkalmaztak és 18 millió köbméter fát dolgoztak fel. 1890-ben a fűrészmalomok száma 865-re emelkedett, kivált Washington államban szaporodott meg számuk. A 865 fűrészmalomban 14500 munkás volt alkalmazva kik 32,800.000 frank bért kaptak. E vállalatok 55 millió köbméter fát dolgoztak fel, s e fatömegnek értéke felülhaladta a 68,700.000 frankot. Az évenként kihasznált fatömeg megháromszorosodott az utolsó tíz esztendőben.

(K.: *Péché D.*)

A czukorjuharból H. W. Wiley szerint különösen Uj-Angolország államában termelik a juhar-czukrot, de ezen kívül nagy mennyiségű ilyenmü czukrot állítanak elő

*) A phylloxera ellen ajánlott szerek száma napról napra növekedik, hanem — sajnos — hazai szőlőtökeink veszedelmének mértéke aránylag ma sem sokkal kisebb. Egyik gazdasági lapunk nem rég ujdonságképen a peronospora ellen alkalmazott rézgáliczos oldatnak sikeres használatáról irt. Multkoriban a tölgy fűrészpor kedvező hatásáról lapunkban mi is közöltünk egy levelet, de nem tudjuk, vajjon akadt-e a t. olvasók között vagy azok környezetében valaki, a ki megkíséرتette volna annak alkalmazását. Mindenesetre érdekes volna, ha ilyen kísérlet történnék s annak eredményéről az illetők bennünket értesítenének.

New-York, Ohio és Indiána államokban is. Az egyesült államokban a cukorjuharból évenként 16,000.000 *kg* cukrot és 8,000.000 *l* szörpöt állítanak elő. A cukor értéke 18,000.000 frank, a szörpé 7,000.000 frank; tenát a cukorjuharból származó összes érték körülbelül 25,000.000 frank. Általánosságban egy fára 27 *kg* cukornedvet számitanak, melyből nagyjában 907 *g* cukor kerül ki. Massachusetts államban Leverett környékén van egy cukorjuharfa, mely évente 635 *kg* cukornedvet és 6 *kg* cukrot szolgáltat.

A cukorjuhar megtelepítését meg lehetne kísérteni a Pyrenéek, az Alpések, Savoya hidegebb részeinek, Auvergnenek és a Cévenesek északi hegyoldalain. Nálunk Görgény vidékén és a Mezőségen szintén tervben van e fanemnek megtelepítése, s a kísérletek megkezdése a folyó évre tüzetett ki. Megjegyzem, hogy Maros-Vásárhelytt láttam egy szép cukorjuhar-törzset, melynek hajtásai a leghidegebb télen sem fagytak el. (K.: *Péché D.*)

Telefon az erdőszet szolgálatában. Nem régen egyik erdőlyrészi vármegyéből tudósította Ercsényi Béla t. szak-társunk e lapok szerkesztőségét arról, hogy gr. Andrássy Tivadar hesdái hidb. uradalmában erdőgazdasági célra telefont rendeztek be.

A ki jól ismeri közülünk ennek a készüléknek s más hozzá hasonló újabbkori találmányoknak ügyességét, az alkalmazásukból eredő hasznot s kényelmet, valamint e találmányoknak sok irányban való elterjedtségét, minden-estre csak sajnálkozhatnék a felett, ha erdőgazdaságunk terén, az e tekintetben is ápolt haladás jeleként, nem láthatná ezeknek térfoglalását. A mi engem illet, talán kel-leténél nagyobb mértékben óhajtom, hogy az erdőgazda-ságnál térre találó technikai kérdésekkel a gyakorlat követelményeinek megfelelően és e mellett a megszokott-

hoz való ragaszkodás legyőzésével többet s élénkebben foglalkozunk; nem tudom azonban ezt az óhajtásomat visszafojtani, mert egyfelől annak tapasztalása, hogy a gazdasági fejlődésnek a technikai tudományok meggyarapodott produktumai, kivált az utóbbi évek folyamán, hatalmas rugójává lettek s ezek hatása kicsiben vagy nagyban mindenfelé, kiválóképen pl. a mezőgazdaság terén, szemlélhető s másfelől azok a példák, a melyeket maga az erdőgazdaság, részben a külföldön s részben már mi nálunk is időnkint felszínre vet: mindig ellensúlyozzák az itt-ott hallott olyatén véleményt, mintha az erdőszet a legszerényebb s csak a legszükségesebb felszerelésekkel is jól beérné, kivált nálunk, a hol még a multból reánk maradt sok ballépés helyrehozására idő-és pénzbeli áldozatokkal járó nagy munkákat kell előbb teljesítenünk, ha a belterjesebb gazdálkodáshoz hozzálátni kívánunk.

Ez a vélemény s más ilyen, bizonyos viszonyok között indokolt lehet, de általánosságban felállítva legalább is tulságos óvatosságból eredőnek látszanék, mely kevés bizalommal önmagában, csak akkor mer nyulni valami kezdeményezéshez, ha sok példára, számos tapasztalatra hivatkozhatik, ha már másoknak, bátrabbaknak lábaitól taposott uton követhet talán már messze előtte járókat. Mintha nem lenne ez a biztos támasz néha-néha felcserélhető és teljesen pótolható a találékonyság és tudás előrelátásával s mintha nem lenne elveszített s pótolhatlanul elveszített idő, ami a mások tapasztalataira való várakozásban eltelik.

Mindamellett, ha mindannyian lelkünkre vennők azt a kötelességet, mely abban áll, hogy szakjának fejlődése s másfelől ezen fejlődésnek folytonos jelzése érdekében kiki igyekezzék az erre legjobbnak kinálkozó uton szak társainak is tudomására hozni minden jelenséget, minden

kísérletet, ha ilyenekkel környezetében találkozunk: akkor, én azt hiszem, sok példa jutna szemünk elé arra nézve, hogy a hol a különben elegendően kedvező viszonyok közt vállalkozóbb szellemtől vezetett kéz igazgat, tényleg történik ujitás, javítás, kísérlet s eredmény is elég, minek szemlélete másfelől buzdítólag hatna olyanokra, a kikben a vállalkozásra való hajlandóságot már eleve elég bátorság nem támogatja.

Nem időzöm ennek a nagyobb terjedelmű fejtegetésre is érdemes kérdésnek taglalásánál, de óhajtanám, ha t. szaktársaim már ezek után is megszivlelnék az eddig mondottaknak legalább célzatát s ha a részletekre talán eltérő véleménynyel lennének is, a lényegét jónak elfogadva, szaporítanák azokat az adatokat, melyeket erdőgazdaságunk technikai részének fejlődésére, kimunkálására vonatkozólag egymás számára e helyen feljegyezni bizonyára érdemes lenne.

Két újabb dolgot magam is megemlíthetek ezen alkalommal.

Az egyiknek hírért Zemplén vármegyéből kaptam, hol br. Waldbott Frigyes uradalmában szintén telefon összeköttetést létesítettek a központ, s az egyes erdőtishti és erdő-őri lakások közt. A hálózat hossza 40—42 *klm*. A felhasznált vezeték-tartó rudak kerü- és szállítási költségeinek számításba vétele nélkül a berendezés *klm*-enkint kereken 200 frtba került. A javítást az egyik erdőtishti teljesíti, a ki az ehez szükséges jártasságot akkor szerezte meg, mikor az első berendezés történt. A berendezésnek hasznát s czélszerűségét igen dicsérik s különösen a sürgősebben továbbítandó rendelkezések kiosztásának kényelmessége s az ilyen alkalmakkor megtakarított költségek és megnyert idő képezik fontosabbikát a sok előnynek, a mit a telefonhálózat nyújt.

Persze, mindennek meg van a maga jó és rossz oldala, ha ugyan rossznak lehet mondani, hogy soha sem lehet biztonságban az ember, vajjon nem veri-e fel talán csendes délutáni szendergésből a telefon csengetyüje, felvilágosítást vagy jelentést kérve ebben vagy abban a dologban.

A másik: villanyos vitágítás fűrésztelepen. Ennek hasznos voltát, előnyeit s különösen a fűrésztelepeken való alkalmazhatóságát már 1883-ban leirta (Erd. Lapok 1883. évf. X. 844. old.) T a v i Gusztáv ur. A leirthez sok tekintetben teljesen megegyezően berendezett világítás van alkalmazva a borgó-besztercei (Besztercze-Naszód vármegye) új fűrésztelepen. Külön gép hajtja a villanyfejlesztőt, mely az épületek belsejében elhelyezett izzólámpákat és a rakhelyen s az innét a telepig vezető kis vasut mentén elhelyezett ivlámpákat villanyerővel ellátja. (*Sylvius.*)

A „Pallas Nagy Lexikona“ szerkesztésében a legutóbb megjelent (VI.) kötet összeállítását megelőzőleg minket közelről érdeklő változás állott be, a mennyiben az erdészeti ismereteket tárgyaló közlemények írása most már szakavatott s a korábbiaknál mindenestre illetékesebb kezekre van bízva.

Bizonyára sokan lesznek közölünk, kik e hirt épen olyan örömmel hallják, mint a milyen méltatlankodva olvasták annak idején a lexikon előfizetési fölhívását, melyből az látszott, hogy a lexikon főszerkesztősége szakunkkal épenséggel nem érdeme szerint bánt s fog bánni, ha csak elkövetett tévedését (mert másnak alig lehetett szakíróink mellőzését tartani) be nem látja s helyre nem üti.

A szerkesztésben beállott változásnak, mint szakunk szempontjából örvendetes ténynek feljegyzése után, nincs okunk többé tartózkodni annak kijelentésétől, hogy a mel-

lözést csakugyan a lexikon szerkesztőségének elnézésből eredt tévedése okozta s más felől az igazság érdekében azt is kimondhatjuk, hogy sem e lapok szerkesztőségét, sem szakközönségünket nem érheti az a vád, mintha ők a mindjárt kezdetben észre vett hiba kiigazításának szükségét érdeme szerint nem mérlegelték s erre az illetékes egyéneket a legalkalmasabb módon figyelmeztetni nem igyekeztek volna. Voltak, a kik e lapok útján kívántak a nyilvánosság előtt bírálatot gyakorolni a lexikon első köteteinek tartalma felett, de — mint a történetek igazolják — a cél elérhető volt a nélkül is; míg a különben általános tetszéssel fogadott s a külföldi termékekkel szemben mindenestre fontos missiót teljesítő műnek szakunk körében való elterjedése, elkedvetlenítő bírálattal, bizonyára némileg hátráltatva lett volna.

A VI. kötet az *E* és *F* betűs szavakkal foglalkozik, tehát az erdészeti ismereteket a leggazdagabb szógyűjteménnyel öleti fel. Ennek a kötetnek erdészeti cikkei már ismert nevű szakiróinknak Fekete L., Szécsi Zsigmond és Vadas Jenő, selmeczi akadémiai tanároknak tollából valók, a kiknek nevei a szakszerkesztők névsorában (Fekete L.) s a szakirók névsorában (Fekete, Szécsi, Vadas) fel is soroltattak. A közlemények tartalmasak, a lehetőségig részletesek s ugy ezen tulajdonságuknál fogva, mint a fogalmaknak objektív és a laikusok előtt is könnyen érthető tárgyalásánál fogva alkalmasak arra, hogy szakismereteink terjesztésének eszközei legyenek.

A többi kötetek erdészeti cikkeit, mint már említettem, továbbra s végig a fent nevezettek fogják megírni. Reméljük és óhajtjuk, hogy ezen a módon a lexikon az erdészeti ismereteknek teljes és hiányosság nélküli tárává lesz, kivált, ha az első kötetekben mutatkozó hiányosságok későbbi

kötetekben előforduló czimszók alatt pótlólag szintén megfelelő részletességgel tárgyaltnak, vagy pedig a kimaradt czimszók a bizonyára kiadandó pótlékos kötetben felvételnek. Tudomásom szerint a főszerkesztőség mindkét módnak alkalmazását tervbe vette. (Sylvius.)

Halálozás. Schuszter Oszkár m. kir. főerdész (Herkulesfürdön), az orsz. erd. egyesület alapító tagja, elhunyt. Béke poraira!

Egyesületi hirdetések.

Az „Erdőhasználatlan“ kézikönyvének Szécsi Zsigmond m. kir. erdőtanácsos, erdőakadémiai tanár által átdolgozott s bővített II. kiadásának ára épugy, mint az I. köteté volt, az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 6 frt, nem tagok részére pedig 8 frt. Megrendelhető postautalványon vagy pedig utánvétellel való küldésre egyszerű levelezőlapon is az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. (Budapesten, V., Alkotmány-uteza 10. sz.)

Az **„Erdészeti Zsebnaptár“** új évfolyama (1894. évi XIII. évfolyam) még kapható. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál és legezélszerűbben postautalvánnyal. Ára bérmentetlenül elküldve az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr. Ha egy vagy két példány megrendelése esetében az előbbi áron felül példányonként 15 krral több küldetik be, az elküldés bérmentve (keresztkötés alatt, ajánlva) eszközöltetik. Kettőnél több példány megrendelése esetében az elküldés zárt csomagokban történik s a szállítási díjat az átvétel alkalmával a megrendelő fizetheti ki.

Az Erdészeti Rendeleték Tára 1880—84. évi IV—I. évfolyamának harmadik kiadása már kikerült a sajtó alól. Ennélfogva felkérjük mindazokat, a kik a kérdéses művet megszerezni óhajtják, szíveskedjenek ebbeli óhajukat a titkári hivattal közölni. A mű ára tagok részére 2 frt, nem tagok részére 3 frt.

„Erdészeti növénytan“ című, 200 arannyal jutalmazott pályamunka ára az egyesület tagjai részére 2 frt 80 kr.; nem tagok